

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W ZESPOLE SZKOLNO - PRZEDSZKOLNYM NR 9

(SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 93, PRZEDSZKOLU 193; PRZEDSZKOLU 184)

wydane na podstawie:

ustawy z dnia 13 maja 20216 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich - art 22b i następne t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304

Preambuła

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich stanowią wyraz troski i zobowiązania naszej instytucji wobec najważniejszego dobra, jakim są małoletni. Przyjęcie niniejszej Standardów to nie tylko obowiązek prawny, ale także świadomy krok w kierunku tworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska dla naszych podopiecznych. Jest ona fundamentem naszej etyki oraz moralnego i prawnego obowiązku zabezpieczenia małoletnich przed wszelkimi formami krzywdy.

Znajomość i praktyczne stosowanie Standardów to moralny i zawodowy obowiązek wszystkich pracowników i współpracowników ZSP 9 wynikający również z ogólnych przepisów prawa.

Spis treści

O nas	2
I. Wprowadzenie.....	3
II. Pojęcia i definicje.....	4
III. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz między małoletnim a rówieśnikami.....	6
IV. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.....	10
V. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.....	12
VI. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.....	14
VII. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.....	14
VIII. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.....	18
IX. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.....	25
X. Procedura postępowania wobec Dziecka, które stało się ofiarą czynu karalnego.....	25
XI. Ważne telefony i adresy.....	27
XII. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich.....	27
XIII. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.....	29
XII. Zasady udostępniania Standardów Ochrony Małoletnich.....	29
Załącznik nr 1 CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA.....	30
Załącznik nr 2 SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA.....	34
Załącznik nr 3 ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI PRACOWNIKA Z DZIECKIEM.....	35
Załącznik nr 4 – ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI POMIĘDZY MAŁOLETNIAMI.....	37
Załącznik nr 5 OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O NIEKARALNOŚCI.....	40
Załącznik nr 6 – WZÓR NOTATKI SŁUŻBOWEJ.....	41
Załącznik nr 7 WZÓR KARTY INTERWENCJI.....	42
Załącznik nr 8 WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA.....	44
WZÓR WNIOSKU O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA.....	45
Załącznik nr 9 ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA.....	47
Załącznik nr 10 ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA.....	49
Załącznik nr 11 – ANKIETA MONITORUJĄCA.....	50
Załącznik nr 12 - ROZPOZNAWANIE PRZEMOCY WOBEC DZIECKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ CHOROBY PRZEWLEKŁĄ.....	51
Załącznik nr 13 – PLAN POMOCY DZIECKU.....	53
Załącznik nr 14 do Procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne w Przedszkolu/ Szkole.....	55

O nas ...

Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Poznaniu jest działanie dla dobra Dziecka i w jego najlepszym interesie, poprzez wspieranie go w rozwoju i rozpoznawanie jego potrzeb.

Szkoła i przedszkola zapewniają dostępność specjalistów dla każdego dziecka, ucznia, rodzica oraz nauczycieli, którzy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb. Zespół zatrudnia następujących specjalistów:

- psychologów,
- pedagogów,
- pedagogów specjalnych,
- logopedów.

Zadania i obowiązki wyżej wymienionych pracowników regulują Statuty Szkoły Podstawowej nr 93 oraz Przedszkola nr 184 i Przedszkola nr 193 w Poznaniu.

I. Wprowadzenie

Standardy Ochrony Małoletnich są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- 2) Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- 3) Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
- 4) Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
- 5) Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
- 6) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- 7) Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) z mocą obowiązywania od 15 lutego 2024 r. w związku z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606)

Duże znaczenie przy ustalaniu procedur dotyczących postępowania w przypadkach cyberprzemocy i stalkingu miały następujące poradniki rekomendowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki:

- 1) „Bezpieczna Szkoła. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole”. Warszawa, sierpień 2017 r.
- 2) „Bezpieczna Szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów”. Warszawa, wrzesień 2020 r.
- 3) „Standardy bezpieczeństwa online placówek oświatowych” Fundacja Odkrywców Innowacji, Warszawa 2015 r.
- 4) „Jak reagować na cyberprzemoc. Poradnik dla szkół” Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2014 r.

Nieocenioną pomocą służyła też wypracowana przez poznański zespół specjalistów dokumentacja, udostępniona placówkom oświatowym.

Dokument ten reguluje procedury ochrony Dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje w określony procedurami sposób.

Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów przyjętych w ZSP 9 jest:
  - a) Uświadczenie wszystkim podmiotom, które uczestniczą w życiu ZSP 9, jak istotne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
  - b) Określenie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo małoletnich pod opieką ZSP 9.

- c) Określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych, mających na celu zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa.
- d) Określenie, a następnie podjęcie odpowiednich działań w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich lub bezpośredniego zagrożenia ich bezpieczeństwa.

II. Pojęcia i definicje

Ileokroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

1) **krzywdzeniu Dziecka** należy przez to rozumieć:

- każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny Dziecka (*definicja WHO*). Krzywdzenie Dzieci to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa Dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój.

Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia Dziecka:

- przemoc psychiczna - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
- przemoc fizyczna - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu Dziecka, itd.
- przemoc seksualna - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności Dziecka, dotyk bez zgody, itd.
- przemoc ekonomiczna - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.
- zaniedbanie - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z Dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób Dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
- alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie Dziecka od drugiego Rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących Dziecka, wymazywanie drugiego Rodzica z życia Dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie Dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

2) **przemocy domowej** należy przez to rozumieć:

- jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 3) **pracodawcy** – należy przez to rozumieć: ZESPÓŁ SZKOLNO - PRZEDSZKOLNY NR 9 w Poznaniu;
  - 4) **małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę, która nie jest pełnoletnia;
  - 5) **personelu** – należy przez to rozumieć wszystkie osoby fizyczne, pełnoletnie, które podejmują działania na rzecz małoletnich pozostających pod opieką ZSP 9; w tym zatrudnione w ZSP 9, a także wolontariusze, praktykanci, oraz osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne, o współpracy i inne o podobnym charakterze;
  - 6) **pracowniku** - należy przez to rozumieć osobę, którą łączy stosunek pracy z ZSP 9; osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania (osoby pracujące w szkole dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych);
  - 7) **nauczycielach** – należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego szkoły, placówki i placówki doskonalenia nauczycieli;
  - 7a) **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział lub grupę małoletnich w ZSP 9;
  - 8) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów małoletniego lub osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad małoletnim;
  - 9) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć kierownika ZSP 9 lub osobę go zastępującą;
  - 10) **radzie pedagogicznej** – należy przez to rozumieć kolegialnym organem ZSP 9 w zakresie realizacji jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki;
  - 11) **radzie rodziców** – należy przez to rozumieć Radę Rodziców ZSP 9;
  - 12) **samorządzie uczniowskim** – należy przez rozumieć samorząd uczniowski ZSP 9;
  - 13) **zgodzie rodzica** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców; w przypadku rozpoznania braku porozumienia między rodzicami małoletniego do czasu rozstrzygnięcia kwestii przez sąd rodzinny;
  - 14) **osobie odpowiedzialnej za Standardy** – należy przez to rozumieć kierownika jednostki organizacyjnej lub osobę wyznaczoną przez kierownika ZSP 9 sprawująca nadzór nad realizacją Standardów;
  - 15) **osobie odpowiedzialnej za Internet** - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez kierownika ZSP 9 sprawująca nadzór i koordynację działań realizacją Standardów w zakresie korzystania z Internetu;
  - 16) **osobie Godnej Zaufania** - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez kierownika jednostki do przyjmowania zgłoszeń w sprawach objętych Standardami bezpośrednio od małoletnich, personelu i innych osób oraz nadawanie sprawom dalszego biegu;
  - 17) **osobie Zaufania** - należy przez to rozumieć każdą osobę pełnoletnią z personelu ZSP9, której małoletni zgłosił osobiście naruszenie własnych dóbr;
  - 18) **danych osobowych małoletniego** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego;

- 19) **zespole interwencyjnym** - należy przez to rozumieć powołanie przez Dyrektora zespołu w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej o dużym nasileniu oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego;
- 20) **szkole** – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową nr 93 w Poznaniu;
- 21) **przedszkolu** - należy przez to rozumieć Przedszkole nr 184 oraz Przedszkole nr 193 w Poznaniu;
- 22) **dzieciach** – należy przez to rozumieć dzieci z ZSP 9

III. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz między małoletnim a rówieśnikami

---

§ 1

Pracownicy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Poznaniu zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z Dziećmi.

Należy za każdym razem **rozważyć**, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec Dziecka jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych oraz **polegać**, w tym zakresie, na wiedzy i doświadczeniu, a także na kompetencjach nauczyciela.

Przemoc emocjonalna, psychiczna lub werbalna

Przemoc emocjonalna ma miejsce, gdy osoba dorosła nieustannie krytykuje dziecko, grozi mu lub je wyklucza z pewnych aktywności, obniżając jego poczucie wartości. Nauczyciele oraz personel szkoły to osoby znaczące w życiu dziecka. Krytyka nie jest zabroniona. Krytyka jest ważna dla nauki, rozwoju i doskonalenia dzieci. Podobnie, żarty i śmiech pomagają tworzyć więzi między ludźmi i poczucie wspólnoty.

Różnica pomiędzy przemocą psychiczną, a krytyką polega na tym, iż w przemocy psychicznej wykorzystywanie emocjonalne idzie za daleko. Krytyka przestaje być motywująca, a żarty nie są śmieszne. Przemoc emocjonalna może ranić i powodować szkody, podobnie jak przemoc fizyczna.

Zachowania niedozwolone w komunikacji dorosłych z małoletnimi:

- 1) Nie wolno Ci poniżać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyknąć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- 2) Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;
- 3) Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w

wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);

- 4) Nie wolno Ci używać języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych;
- 5) Nie wolno Ci naśmiewać się z dziecka i zachęcać do tego innych;
- 6) Nie wolno Ci faworyzować dziecka w klasie, tak że niektóre dzieci czują się wykluczone.

Zachowania pożądane w komunikacji dorosłych z małoletnimi:

- 1) W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek;
- 2) Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji;
- 3) Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania;
- 4) Szanuj prawo dziecka do prywatności - jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe;
- 5) Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych; możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy;
- 6) Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Przemoc fizyczna

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

Zachowania niedozwolone w kontaktach dorosłych z małoletnimi:

- 1) Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka;
- 2) Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;

- 3) Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne;
- 4) Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Zachowania pożądane w kontaktach dorosłych z małoletnimi:

- 1) Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań;
- 2) Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic;
- 3) Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji - metoda holdingu, metoda przytrzymania.
- 4) W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z instytucji. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEJAWIAJĄCYM ZACHOWANIA AGRESYWNE/AUTOAGRESYWNE ORAZ STWARZAJĄCE ZAGROŻENIE ŻYCIU LUB ZDROWIU W PRZEDSZKOLU/SZKOLE

1. Nauczyciel oraz pracownik administracji i obsługi przedszkola/szkoły zobowiązany jest do przeciwstawiania się przejawom agresji ze strony wychowanków.
2. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa i opieki wszystkim wychowankom, a także sobie. Nauczyciel w takiej sytuacji prosi o pomoc innego pracownika przedszkola/szkoły i ustala, kto będzie sprawował opiekę nad grupą, osobą poszkodowaną oraz dzieckiem wykazującym agresywne zachowanie. Reakcja powinna być stanowcza, a przekaz słowny prosty i jasny, z poszanowaniem godności dziecka.
3. Fakt agresywnego zachowania dziecka powinien być odnotowany, np. w zeszycie korespondencji z rodzicami oraz zgłoszony bezpośrednio rodzicowi/prawnemu opiekunowi odbierającemu w danym dniu dziecko z przedszkola/szkoły. Osoba podejmująca interwencję, niebędąca wychowawcą grupy, do której uczęszcza wychowanek, informuje o zdarzeniu wychowawcę, sporządza notatkę ze zdarzenia, którą przekazuje do podpisu rodzicom.
4. Jeżeli wybuch agresji fizycznej utrzymuje się nasilony ok. 20 min lub powtarza się w ciągu dnia, należy telefonicznie poinformować rodziców o zachowaniu dziecka i poprosić o

niezwłoczne odebranie dziecka z przedszkola/szkoły. W przypadku braku kontaktu z rodzicem lub braku możliwości odbioru dziecka z placówki wzywane jest Pogotowie Ratunkowe.

5. W przypadku dzieci przejawiających zachowania agresywne/autoagresywne rodzic/opiekun prawny podpisuje zgodę na przytrzymanie/holding dziecka (**załącznik nr 14**). Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Pogotowia Ratunkowego w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych u dziecka.
6. W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony dziecka, nauczyciel wychowawca podejmuje współpracę z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Poznaniu i w porozumieniu z rodzicami kieruje dziecko na diagnozę psychologiczno-pedagogiczną.
7. W przypadku powtarzających się sytuacji, Dyrektor przy udziale nauczycieli przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka przejawiającego zachowania agresywne, z przebiegu której spisana zostaje notatka służbowa.
8. Rodzic zobowiązany jest do wypełniania zaleceń wynikających z diagnozy poradni psychologiczno-pedagogicznej, konsultacji specjalistycznych, współpracy z przedszkolem oraz regularnego przyjmowania przez dziecko leków (np. uspokajających/wyciszających), jeżeli takie zostały zalecone.
9. W przypadku kolejnych zachowań agresywnych dziecka i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami, Przedszkole/Szkoła kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.

Kontakty dorosłych z małoletnimi poza godzinami pracy:

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

- 1) Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych);
- 2) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny Librus); w wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest kontaktowanie się za pomocą komunikatorów społecznościowych.
- 3) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt;
- 4) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

§ 2

Bezpieczna relacja między dziećmi w ZSP 9, jest kluczowa dla ich emocjonalnego i społecznego rozwoju.

Oto kilka zasad, które Szkoła promuje, aby pomóc w zachowaniu takiej relacji:

- 1) **Szanuj innych:** Każda osoba zasługuje na szacunek, niezależnie od różnic w wyglądzie, pochodzeniu czy zainteresowaniach. Promuj akceptację różnorodności.

- 2) **Rozmawiaj z szacunkiem:** Zachęcaj dzieci do komunikacji z szacunkiem i uprzednio słuchania innych przed wypowiedzeniem swojego zdania. Ucz je, że słowa mogą mieć wpływ na uczucia innych.
- 3) **Rozwiązywanie konfliktów:** Pomóż dzieciom rozumieć, że konflikty są naturalną częścią życia i można je rozwiązać bez używania przemocy. Nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów jest kluczowa.
- 4) **Współpraca:** Wspieraj zachęcanie do współpracy z innymi dziećmi. Wspólne projekty i zabawy uczą współpracy, empatii i budowania relacji.
- 5) **Przyjaźń i wsparcie:** Pomagaj dzieciom w budowaniu przyjaźni i rozumieniu, że mogą na siebie liczyć. Wspieraj ich, aby były wsparciem dla swoich przyjaciół w trudnych chwilach.
- 6) **Nie toleruj znęcania się:** Naucz dziecko, że znęcanie się nad innymi jest niedopuszczalne i może mieć poważne konsekwencje. Zachęcaj do zgłaszania przypadków znęcania się w Szkole.
- 7) **Ogranicz wpływ negatywnych treści:** Monitoruj, co dziecko widzi i słyszy w mediach społecznościowych i innych mediach. Pomóż mu zrozumieć, że nie wszystko, co widzi, jest realne ani wartościowe.
- 8) **Wspieraj zdrowe granice:** Naucz dzieci, jak ustalać zdrowe granice w relacjach, mówiąc "nie" w odpowiednich sytuacjach i szanując prywatność innych.
- 9) **Wspieraj pomoc dla ofiar:** Naucz dziecko, że jeśli zobaczy lub usłyszy o przemocy, znęcaniu się lub dyskryminacji wobec innych dzieci, powinno to zgłosić odpowiedniej osobie dorosłej w Szkole.
- 10) **Buduj zaufanie:** Twórz otoczenie, w którym dzieci czują się bezpieczne, by dzielić się swoimi uczuciami i obawami. Bądź dostępny, by słuchać i wspierać swoje dziecko.

Oto kilka zasad, które Szkoła nie akceptuje w zachowaniu małoletnich względem siebie:

- 1) Nie wolno Ci krzyknąć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy;
  - 2) Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu;
  - 3) Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej;
  - 4) Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody;
  - 5) Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek;
  - 6) Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody;
  - 7) Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób;
  - 8) Nie wolno Ci spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.
- **Zasady Bezpiecznej Relacji Dorosłych z Małoletnimi:** Jak utrzymywać bezpieczne relacje z małoletnimi znajdują się w **Załączniku nr 3** do niniejszych Standardów.
  - **Bezpieczne Relacje Między Małoletnimi:** Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi są opisane w **Załączniku nr 4** do niniejszych Standardów.

- Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji opisane w załączniku nr 3 i 4 do niniejszej Standardów.

IV. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich

§ 3

1. Pracownicy ZSP 9 mają wiedzę i w trakcie swojej pracy zwracają uwagę na czynniki mogące zagrażać małoletnim oraz na symptomy, które mogą wskazywać na możliwość krzywdzenia ich.
2. **Czynniki Ryzyka:** Wskaźniki, które mogą zwiększać ryzyko krzywdzenia małoletniego, zostały opisane w **Załączniku nr 1** do niniejszych Standardów.
3. **Symptomy Krzywdzenia:** Objawy, które mogą wskazywać na krzywdzenie małoletniego, są określone w **Załączniku nr 2** do niniejszych Standardów.
4. **Rozpoznawanie symptomów przemocy wobec Dziecka z niepełnosprawnością oraz chorobą przewlekłą** zostało opisane w **Załączniku nr 12** do niniejszych Standardów.

§ 4

1. **Rozpoznawanie czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich pomaga w:**
  - zidentyfikowaniu małoletnich bardziej narażonych na krzywdzenie,
  - planowaniu działań zapobiegawczych skierowanych do rodzin i samych małoletnich,
  - przerwaniu krzywdzenia małoletnich.
2. **Incydent naruszenia bezpieczeństwa małoletniego: sytuacja jednorazowa, w której dochodzi lub może dojść do rozpoznania naruszenia dobra małoletniego w wyniku krzywdzenia.**
3. **Znaczenie symptomów i czynników ryzyka:**
  - Rozpoznanie pojedynczych czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia wymagają reakcji,
  - Rozpoznanie ich nie oznacza jednoznacznego krzywdzenia małoletniego, nie powinno prowadzić również do automatycznego sformułowania podejrzenia krzywdzenia.
  - Gdy liczba tych czynników i symptomów rośnie lub jeden czynnik lub symptom się nasilają, konieczne jest dokładne obserwowanie małoletniego i/lub rodziny w celu możliwie niezwłocznego podjęcia decyzji o sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia
4. **Znaczenie incydentów naruszenia bezpieczeństwa małoletniego:**
  - Rozpoznane pojedyncze incydenty naruszenia bezpieczeństwa małoletniego, szczególnie jeśli ma miejsce na terenie ZSP 9, wymagają natychmiastowej reakcji;
  - Incydenty, jeżeli niosą dalsze skutki dla dobra małoletniego mogą być rozpoznane jako symptomy krzywdzenia, szczególnie gdy nie uda się zabezpieczyć dobra małoletniego i innych małoletnich.

§5

1. Reakcja na incydent naruszenia bezpieczeństwa małoletniego:

- Każdy nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje niezwłoczne działania mające na celu zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej.
- Jeżeli incydent ma dalsze konsekwencje lub skutki, szczególnie, gdy nie uda się zabezpieczyć dobra małoletniego i innych małoletnich w wyniku reakcji, nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje dalsze działania, o których mówi się w punkcie 2 traktując ten incydent jako symptom krzywdzenia.

2. Reakcja na rozpoznany czynnik ryzyka, symptom: Jeżeli nauczyciel lub osoba z personelu rozpoznaje, czynniki ryzyka, symptomy krzywdzenia małoletniego, powinien natychmiast zareagować, realizując poniższe kroki lub postępując zgodnie z odpowiednią do sytuacji procedurą interwencji określoną w dalszej części niniejszych Standardów:

- **Działania bieżące:** Każdy nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje niezwłoczne działania mające na celu zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej oraz wyjaśnienie okoliczności zajścia.
- **Informowanie dyrektora:** Jeśli czynniki ryzyka oraz symptomy są zauważane przez nauczyciela, przez personel lub inną osobę dorosłą, informuje się o tym dyrektora lub Osobę Godną Zaufania, który/a podejmuje dalsze działania.
- **Monitorowanie sytuacji:** Pracownicy regularnie sprawdzają sytuację i dobrostan małoletnich, u których widoczne są czynniki ryzyka lub symptomy krzywdzenia.
- **Rozmowa profilaktyczna z rodzicami:** Jeśli pracownicy ZSP 9 zidentyfikują czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia, rozmawiają o tym z rodzicami, przekazując informacje o dostępnym wsparciu, takim jak pomoc psychologiczna czy materialna, i motywują do szukania pomocy jeżeli zachodzi taka potrzeba.
- **Sformułowanie podejrzenia krzywdzenia:** w przypadku ponownego występowania incydentów naruszenia bezpieczeństwa małoletniego lub w sytuacji, gdy liczba czynników ryzyka i symptomów rośnie, możliwie niezwłocznie formułuje się podejrzenie krzywdzenia małoletniego zgodnie z procedurami omówionymi w dalszej części niniejszych Standardów.

V. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

---

§ 6

Rekrutacja Pracowników

Rekrutacja pracowników w naszej PLACÓWCE jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, takimi jak Ustawa Karta Nauczyciela, Ustawa o pracownikach samorządowych, Ustawa Kodeks pracy, a także Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

§ 7

Zapewnienie Kwalifikacji i Bezpieczeństwa Personelu

ZSP 9 dba o to, aby wszyscy zatrudnieni, w tym osoby na umowę zlecenie, wolontariusze i praktykanci, byli bezpieczni, oraz podzielali wartości ZSP 9 wyrażone w naszych Standardach.

§ 8

Wymagania Przed Zatrudnieniem Nauczyciela

1. Przed zatrudnieniem NAUCZYCIELA pracodawca wymaga oświadczenia o zdolności do czynności prawnych, braku postępowania karnego lub dyscyplinarnego oraz informacji z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającego niekaralność.
2. Nauczyciel nie musi przedstawiać informacji o niekaralności, jeśli jest ponownie zatrudniony w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od poprzedniego zakończenia stosunku pracy.

§ 10

Zatrudnienie Osób Niebędących Nauczycielami

Przy zatrudnianiu OSÓB NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI pracodawca wymaga oświadczenia o braku postępowania karnego lub dyscyplinarnego (**Załącznik 4**) oraz informacji z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającej niekaralność.

§ 11

Przed Zatrudnieniem Pracownika Na Stanowisku Niepedagogicznym

Przed zatrudnieniem PRACOWNIKA NA STANOWISKU NIEPEDAGOGICZNYM pracodawca wymaga oświadczenia o zdolności do czynności prawnych, a także dodatkowo, w przypadku stanowisk urzędniczych, informacji o niekaralności i prowadzeniu działalności gospodarczej.

§ 12

Sprawdzenie w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym

Przed zatrudnieniem pracownika lub nawiązaniem z osobą innej formy współpracy skutkującej działaniem na terenie ZSP 9, dyrektor jest zobowiązany sprawdzić tę osobę w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym. Potrzebne są do tego dane takie jak imię, nazwisko, data urodzenia, pesel, nazwisko rodowe, imię ojca i imię matki.

§ 13

Dodatkowe Wymagania Przed Zatrudnieniem

Przed zatrudnieniem NAUCZYCIELA oraz nawiązaniem współpracy z inną osobą fizyczną lub prawną na terenie ZSP 9 pracodawca wymaga dostarczenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego,

oświadczenia o państwach zamieszkania, a także, jeżeli dotyczy, informacji z rejestru karnego z innych państw. Obywatele innych państw muszą dostarczyć informację z rejestru karnego swojego kraju.

Oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, a klauzula oświadczenia zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

VI. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

---

§ 14

Urządzenia elektroniczne należy używać zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Poznaniu, ponadto, należy pamiętać, że:

- 1) Należy szanować prywatność innych – niedopuszczalne jest nagrywanie, fotografowanie czy udostępnianie informacji bez zgody zainteresowanych.
- 2) Użytkownicy są odpowiedzialni za swoje działania on-line. Należy unikać publikowania, udostępniania lub rozpowszechniania nieodpowiednich treści.
- 3) Należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa on-line. Nie należy udostępniać prywatnych danych, hasła oraz innych informacji.
- 4) Zakazuje się dostępu do publikowania i rozpowszechniania treści pornograficznych, nielegalnych, obraźliwych, dyskryminujących lub w inny sposób naruszających zasady etyki i prawa.
- 5) Zakazuje się wszelkich form cyberprzemocy, takich jak zastraszanie, szkalowanie czy atakowanie innych dzieci on-line.

VII. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

---

§ 15

Szkoła i Przedszkole podejmuje działania zabezpieczające Dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i bezpieczeństwa.

Szkoła, Przedszkole realizując to zadanie, w szczególności:

- 1) Zainstalowała i zgodnie z potrzebami aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające;
- 2) Na terenie Szkoły/Przedszkola dostęp Dziecka do Internetu możliwy jest podczas zajęć - pod nadzorem nauczyciela; na dedykowanych komputerach na terenie ZSP9 oraz poprzez sieć wifi ZSP9 - po wprowadzeniu hasła;
- 3) Nauczyciel informuje Dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;

- 4) Nauczyciel czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez Dzieci podczas lekcji;
  - 5) Podczas korzystania przez Małoletnich i Nauczycieli z Internetu zabronione jest przeglądanie treści wulgarnych, zawierających przemoc oraz logowanie się na portale społecznościowe, zgodnie z wewnętrznym regulaminem pracowni komputerowej;
  - 6) Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu;
  - 7) Szkoła, Przedszkole organizuje spotkania i lekcje z Pedagogiem Szkolnym w zakresie bezpieczeństwa w sieci oraz Szkoła, Przedszkole kładzie nacisk na budowanie świadomości Dzieci o zagrożeniach w Internecie.
- 8) Dyrektor jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci komputerowej w ZSP9.

W przypadkach wystąpienia incydentu naruszenia bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec naruszenia prawa, działania szkoły cechuje otwartość w działaniu, szybka identyfikacja problemu — określenie szkodliwych lub niezgodnych z prawem zachowań - i jego rozwiązywanie adekwatnie do poziomu zagrożenia, jakie wywołało w szkole. Dyrektor Zespołu oraz nauczyciele w swoich działaniach uwzględniają kontekst indywidualnych przypadków, szkolne i środowiskowe tło oraz reagują adekwatnie do poziomu odpowiedzialności i winy Dziecka.

§ 16

Informacja o tym, że w szkole doszło do cyberprzemocy, może pochodzić z różnych źródeł i może być anonimowa. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany Małoletni, jego Rodzice lub inni Małoletni – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

Sposób postępowania:

- 1) Osoba posiadająca wiedzę o zajściu powinna przekazać informację wychowawcy, który informuje o fakcie Osobę Godną Zaufania i Dyrektora.
- 2) Osoba Godna Zaufania i Dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- 3) Do zadań Szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- 4) Nauczyciel w procedurze interwencyjnej, o ile to możliwe, zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

Zabezpieczenie dowodów:

- 1) Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- 2) Zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny zapoznać się osoby, których zaangażowanie w sprawę jest niezbędne, z poszanowaniem prawa do prywatności i intymności Dziecka.
- 3) Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.

- 4) W sytuacji, kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, przy współudziale Rodziców (opiekunów prawnych) należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- 5) W przypadku, gdy tożsamości sprawcy nie uda się ustalić, należy skontaktować się z Policją
- 6) Należy bezwzględnie skontaktować się z Policją, w przypadku, gdy zostało złamane prawo

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:

- 1) W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on Dzieckiem uczęszczającym do Szkoły, Osoba Godna Zaufania powinna podjąć następujące działania:
  - przeprowadzić rozmowę z Dzieckiem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej;
  - omówić z Dzieckiem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
  - zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
  - ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
- 2) Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa małoletnich, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
- 3) Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- 4) Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani ze zgromadzonym materiałem, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich Dziecka.
- 5) We współpracy z rodzicami można opracować projekt kontraktu dla Dziecka, określającego zobowiązania Dziecka, Rodziców i przedstawiciela Szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy:

- 1) Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w Szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną zorganizowaną przez Osobę Godną Zaufania.
- 2) W strategii działań pomocowych uczeń - ofiara powinien otrzymać wsparcie psychiczne oraz poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
  - a) Podczas rozmowy z Dzieckiem – ofiarą cyberprzemocy należy zapewnić go, że dobrze zrobił mówiąc pracownikowi o tym, co go spotkało. Osoba Godna Zaufania powinna zapewnić Dziecko o tym, że w Szkole nie jest tolerowana żadna forma przemocy oraz że zostanie uruchomiona procedura interwencyjna;
  - b) Osoba Godna Zaufania podczas rozmowy z Dzieckiem powinien poradzić, aby:
    - Nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, telefony itp.
    - Nie kasował dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawił je Tobie lub innej osobie dorosłej.
    - Zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.
    - Jeśli korzysta z komunikatora, to ustawił go tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z nim połączyć.

- 3) Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację Dziecka sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- 4) Rodzice Dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły i w miarę potrzeb, otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.
- 5) Szkoła otacza osoby uczestniczące w ustaleniu przebiegu zajścia i świadków zdarzenia opieką psychologiczno- pedagogiczną
- 6) Osoba, której uczeń zaufał informując o cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić na krzywdę świadka zgłaszającego problem.
- 7) Osoby uczestniczące w wyjaśnieniach zdarzenia (Wychowawca, Osoba Godna Zaufania, Dyrektor) zobowiązane są do sporządzenia **notatki służbowej** z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia (wzór notatki stanowi **Załącznik nr 6** do niniejszych Standardów).
- 8) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.). – sposób zabezpieczenia dowodów należy przeprowadzić zgodnie z zapisami w akapicie „Zabezpieczenie dowodów”.
- 9) Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, Dyrektor Szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji Dziecka.
- 10) W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec Dziecka m.in. prace społeczne, spotkania z Pedagogiem/Psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, Dyrektor powinien zwrócić się do Sądu Rodzinnego Poznań Stare Miasto w Poznaniu z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich; w przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, Dyrektor Szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty niezwłocznie Policji.

§ 17

Zagrożenia związane z nieodpowiedzialnymi wyzwaniem na portalach społecznościowych

Ochrona dzieci przed nieodpowiedzialnymi wyzwaniem na portalach społecznościowych to ważne zadanie, które wymaga współpracy szkoły, rodziców i społeczności szkolnej. W przypadku, gdy dzieci uczestniczą w nieodpowiedzialnych wyzwaniach na portalach społecznościowych, szkoła powinna podjąć szybkie i skuteczne działania w celu zaradzenia problemowi.

- 1) Natychmiastowe środki zaradcze:
  - Skontaktuj się z dziećmi, którzy są zaangażowani w nieodpowiedzialne wyzwania, aby zrozumieć, dlaczego uczestniczą w tych działaniach.
  - Przeprowadź rozmowy indywidualne, aby ocenić ich świadomość konsekwencji i edukować ich na temat potencjalnych zagrożeń.
- 2) Zawiadomienie rodziców:
  - Poinformuj rodziców o zaistniałej sytuacji. Zapewnij im pełną informację na temat działań ich dzieci w Internecie.

- Zaproponuj spotkanie, aby omówić sytuację i wspólnie opracować plan działania.
- 3) Wsparcie psychologiczne:**
- Wspieraj dzieci emocjonalnie i psychologicznie, zwłaszcza jeśli uczestnictwo w nieodpowiedzialnych wyzwaniach miało negatywny wpływ na ich samopoczucie.
  - Skieruj ich do specjalistów, jeśli będzie to konieczne.
- 4) Edukacja i świadomość:**
- Zorganizuj specjalne lekcje edukacji medialnej, aby uświadomić dzieciom konsekwencje ich działań on-line.
  - Zachęć do wspólnego refleksyjnego spojrzenia na używanie mediów społecznościowych i konieczność odpowiedzialnego korzystania z nich.
- 5) Korekta zachowań:**
- Wprowadź korekcyjne środki, takie jak ograniczenie dostępu do mediów społecznościowych w szkole, jeśli to konieczne.
  - Stosuj kary lub nagrody w zależności od konkretnych okoliczności, aby podkreślić znaczenie odpowiedzialnego zachowania.
- 6) Współpraca z platformami społecznościowymi:**
- Zgłoś nieodpowiedzialne działania do administratorów platform społecznościowych.
  - Współpracuj z przedstawicielami tych platform w celu podjęcia dodatkowych kroków w kierunku ochrony dzieci.
- 7) Zaplanowane działania prewencyjne:**
- Wprowadź stałe programy edukacyjne dotyczące bezpiecznego korzystania z mediów społecznościowych.
  - Regularnie monitoruj aktywność dzieci on-line i podejmuj działania prewencyjne przed pojawieniem się nieodpowiedzialnych zachowań.
- 8) Współpraca z lokalnymi organami ścigania:** W przypadku poważnych naruszeń lub sytuacji wymagających ścigania prawnego, współpracuj z lokalnymi organami ścigania.
- 9) Przeciwdziałanie presji społecznej:**
- Przeciwdziałaj presji społecznej, tworząc atmosferę akceptacji i wsparcia w szkole.
  - Zachęcaj dzieci do dzielenia się pozytywnymi treściami on-line, aby skierować uwagę na konstruktywne aspekty mediów społecznościowych.

Ważne jest, aby działać kompleksowo, angażując zarówno dzieci, jak i rodziców, oraz współpracując z lokalnymi społecznościami w celu skutecznej prewencji i zarządzania sytuacją.

VIII. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

---

§ 18

Podjęcie krzywdzenia małoletniego

Podjęte krzywdzenie małoletnich może przybierać różne formy, mieć skutki o różnym poziomie i obejmować różne sytuacje incydentalne lub powtarzające się w czasie.

W niniejszych Standardach klasyfikujemy podjęcie krzywdzenia małoletnich jako podjęcie:

1. przestępstwa przeciwko małoletniemu (na przykład wykorzystanie seksualne, znęcanie się, pobicie),
2. innych form krzywdzenia małoletniego, które nie są przestępstwem, takie jak krzyki, kary fizyczne, poniżanie, dyskryminacja, itp.
3. zaniedbania podstawowych potrzeb życiowych małoletniego (na przykład związanych z jedzeniem, higieną czy zdrowiem).

§ 19

Procedury Interwencji

1. W przypadku podjęcie krzywdzenia małoletniego interweniuje uwzględniając status osoby sprawczej (w tym: personel, nauczyciel, rodzice, inny małoletni) oraz charakter krzywdzenia (jego powtarzalność, czas trwania oraz skutki) .
2. Nieodłącznym elementem podjęte interwencji jest postępowanie profilaktyczne poprzedzające sformułowanie podjęte opisane w § 5.
3. W ZSP 9 mamy Osobę Godną Zaufania, do której małoletni mogą zgłaszać naruszenie własnych dóbr (krzywdy) oraz która zbiera informacje o incydentach naruszenia bezpieczeństwa, czynnikach ryzyka i symptomach krzywdzenia.
4. W ZSP 9 każda osoba z personelu jest gotowa być dla dziecka Osobą Zaufania, czyli przyjąć bezpośrednio od małoletniego zgłoszenie w dogodnej dla niego formie.

§ 20

Podjęcie Krzywdzenia

1. Osoba z personelu po sformułowaniu podjęte krzywdzenia małoletniego tworzy **NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ (załącznik 6)** i przekazuje informację Osobie Godnej Zaufania .
2. Osoba z Personelu, który podejmuje informację bezpośrednio od małoletniego o naruszeniu jego dóbr (krzywdzie) staje się Osobą Zaufania.
3. Osoba Zaufania informuje dziecko, że zajmie się jego zgłoszeniem i upewnia się, że sporządzona i przekazywana dalej NOTATKA SŁUŻBOWA zawiera wszystkie informacje uzyskane od dziecka wraz z kontekstem ich uzyskania oraz dodatkowymi wyjaśnieniami.
4. Osoba Godna Zaufania zakłada **KARTĘ INTERWENCJI (Załącznik nr 7)** .

§ 21

Plan Pomocy małoletniemu

1. Po wstępnym wyjaśnieniu podejrzenia krzywdzenia Osoba Godna Zaufania wzywa rodziców i informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia, co stanowi pierwszy krok w tworzeniu **PLANU POMOCY** małoletniemu (**załącznik nr 13**).
2. Osoba Godna Zaufania tworząc plan pomocy współpracuje z osobami zaufania, pracownikami ZSP 9.
3. PLAN POMOCY małoletniemu obejmuje:
  - a) Działania ZSP 9 dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia.
  - b) Rozpoznanie potrzeb małoletniego,
  - c) Formy wsparcia oferowane małoletniemu przez ZSP 9.
  - d) Propozycje skierowania małoletniego do specjalistycznej pomocy, w tym zewnętrznej.
4. Osoba Godna Zaufania wraz z pracownikami współpracującymi monitoruje realizację planu, informując dyrektora i rodziców.

§ 22

Zespół Interwencyjny

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych, dotyczących krzywdzenia małoletniego, dyrektor powołuje **ZESPÓŁ INTERWENCYJNY**, który sporządza Plan Pomocy małoletniemu opisany w § 21.
2. W skład zespołu wchodzi przynajmniej Osoba Godna Zaufania oraz Osoba Zaufania oraz inni pracownicy wskazani przez dyrektora, zgodnie z zaistniałą potrzebą.
3. Zespół bazuje na informacjach Osoby Godnej Zaufania i innych jego członków, sporządzając plan.
4. Jeśli rodzice zgłosili krzywdzenie, zespół wzywa ich na spotkanie wyjaśniające.
5. Zespół może zaproponować zdiagnozowanie sytuacji w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.

§ 23

Brak Potwierdzenia Podejrzenia: Jeśli podejrzenie zostało wykluczone rodzice mogą zostać poinformowani o zaistniałej sytuacji na piśmie.

§ 24

Natychmiastowe działanie w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dotkliwego w skutkach

1. Jeśli małoletni jest zagrożony krzywdzeniem dotkliwym w skutkach, w szczególności przemocą z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystaniem seksualnym lub zagrożone jest jego życie, niezwłocznie powinno się wezwać odpowiednie służby (np. policję, pogotowie ratunkowe pod numerem alarmowym 112, 997 lub 998).
2. Pracownik, który pierwszy zauważył zagrożenie, niezwłocznie dokonuje poinformowania służb i wypełnia **KARTĘ INTERWENCJI**.
3. Jeśli po wstępnym wyjaśnieniu podejrzewa się popełnienie przestępstwa, również inne niż wymienione powyżej, dyrektor składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do Policji (lub prokuratury), do wiadomości Sądu Rodzinnego Poznań Stare Miasto.
4. Dokładne informacje wraz z uzasadnieniem wezwania służb oraz zaangażowania instytucji są rejestrowane na **KARCIE INTERWENCJI**.
5. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji.

§ 25

Dokumentacja i Tajemnica

1. W trakcie i po interwencji Osoba Godna Zaufania lub Zespół Interwencyjny uzupełnia **KARTĘ INTERWENCJI** (Załącznik nr 7).
2. Wszyscy pracownicy i osoby z informacjami o krzywdzeniu zobowiązani są do zachowania tajemnicy, z wyjątkiem informacji przekazywanych wewnątrz i zewnątrz w ramach interwencji.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika ZSP 9 lub inną osobę dorosłą

§ 26

Podjęcie Krzywdzenia przez osobę z personelu ZSP 9

1. Jeśli pracownik ZSP 9 podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony, musi napisać **NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ**, którą przekazuje dyrektorowi za pośrednictwem Osoby Godnej Zaufania. Wzór notatki jest w **załączniku nr 6**.
2. Jeżeli zgłoszenie podejrzewania dotyczy Osoby Godnej Zaufania przekazanie informacji o którym mowa w pkt. 1. kieruje się bezpośrednio do dyrektora.
3. Jeżeli zgłoszenie podejrzewania dotyczy dyrektora przekazanie informacji, o którym mowa w pkt. 1. odbywa się w trybie rozpatrywania skarg i wniosków do właściwego organu nadzorującego lub prowadzącego.
4. Wyjaśnienia w sprawie zgłoszonej prowadzi Osoba Godna Zaufania przy wsparciu Osoby Zaufania, za wiedzą i zgodą dyrektora lub dyrektor osobiście za wyłączeniem sytuacji opisanej w pkt. 3., gdy jest ono prowadzone przez właściwy organ.

§ 27

Działania w przypadku Krzywdzenia przez osobę z personelu

1. Jeżeli osoba z personelu ZSP 9 jest podejrzewana o krzywdzenie małoletniego lub małoletnich, Dyrektor podejmuje samodzielnie lub przy wsparciu Osoby Godnej Zaufania, adekwatne do sytuacji kroki:

- a. Podejmuje czynności wyjaśniające, w tym przynajmniej rozmawia z małoletnim i innymi z szacunkiem, starając się zrozumieć sytuację.
- b. W przypadku potwierdzenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego, Dyrektor przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z osobą z personelu, natychmiast odsuwa osobę z personelu od wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy, przedstawiając możliwe dalsze konsekwencje łamania Standardów.
- c. Następnie Dyrektor ocenia czy konieczne jest:
  - podjęcie działań dyscyplinarnych wobec pracownika wynikających np. z Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy.
  - zgłoszenie, na Policję lub prokuratury, jeżeli podejrzenie nosi znamiona uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, korzystając z wzoru w **załączniku nr 9**.
- e. postępuje adekwatnie z przepisami w zakresie.
- f. dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.

2. Osoba Godna Zaufania podejmuje, adekwatne do sytuacji kroki:

- Rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność.
- Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
- Rozmawia z rodzicami, przedstawiając Plan Pomocy małoletniemu.
- Współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

§ 28

Działania w przypadku Krzywdzenia Ze Strony Osoby Dorosłej Niebędącej Personelem i Rodzicem

1. Dyrektor ocenia czy zasadne jest sformułowanie podejrzenia popełnienia przestępstwa i gdy ma to miejsce, zgłasza je na Policję lub prokuratury, korzystając z wzoru w **załączniku nr 9**.
2. Osoba Godna Zaufania podejmuje, adekwatne do sytuacji kroki:
  - Rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność.
  - Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
  - Rozmawia z rodzicami, przedstawiając Plan Pomocy małoletniemu.
  - Współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

**Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego
przez Rodzica lub Osobę Najbliższą**

§ 29

Podejrzenie Krzywdzenia przez Rodziców

1. Jeśli pracownik ZSP 9 podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez rodziców, tworzy Notatkę Służbową którą przekazuje Dyrektorowi za pośrednictwem Osoby Godnej Zaufania. Wzór notatki jest w **załączniku nr 6**.
2. Jeśli zgłoszenie krzywdzenia pochodzi od małoletniego, pracownik ZSP 9 musi wysłuchać go, zapisując notatkę służbową (zał. nr 6) i informując o tym Osobę Godną Zaufania zgodnie z trybem wskazanym w punkcie 1.

§ 30

Rozmowa z Osobami Spokrewnionymi/Opiekunami Prawnymi

1. Jeśli rodzice są podejrzani o krzywdzenie małoletniego, prowadzi się z nimi czynności profilaktyczne opisane w § 5., odnotowując ich współpracę w tym zakresie
2. Po wyczerpaniu czynności opisanych w § 5, po sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia Dyrektor samodzielnie lub wspólnie z Osobą Godną Zaufania podejmuje, następujące i adekwatne do sytuacji działania:
  - a) Niezwłocznie zabezpiecza się dobro małoletniego w ramach posiadanych środków i możliwości, od wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
  - b) Podejmuje się czynności wyjaśniające, w tym przynajmniej rozmawia z małoletnim i/lub drugim opiekunem prawnym nie podejrzanym o krzywdzenie małoletniego, okazując rozmówcom szacunek i starając się zrozumieć sytuację.
  - c) Następnie Dyrektor ocenia konieczność dalszych działań i postępuje samodzielnie lub z pomocą Osoby Godnej Zaufania adekwatnie z przepisami w zakresie:
    - Zgłoszenia zaniedbania lub przemocy ze strony rodziców, które kieruje się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie filia Stare Miasto z adnotacją o potrzebie pomocy rodzinie lub poprzez wszczęcie procedury Niebieskiej Karty.
    - Zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia innym, odpowiednim służbom oraz instytucjom, stosownie do charakteru krzywdzenia, w tym do prokuratury lub Sądu Rodzinnego w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa.
3. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.

§ 31

Diagnoza Sytuacji i Plan Pomocy małoletniemu

1. Osoba Godna Zaufania podejmuje, adekwatne do sytuacji kroki:
  - Rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność.
  - Tworzy Plan Pomocy Małoletniemu samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami.
  - Informuje rodziców/opiekunów prawnych małoletniego, nie będących sprawcami krzywdzenia działaniach podejmowanych.
  - Współpracuje z opiekunami prawnymi i innymi nauczycielami w realizacji planu.

2. W przypadku przemocy fizycznej lub psychicznej, Dyrektor składa wnioski do sądu rodzinnego (**załącznik nr 8**).
3. Osoba Godna Zaufania informuje Dyrektora o swoich działaniach, monitorując sytuację małoletniego i organizując wsparcie.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników

§ 32

Krzywdzenie małoletniego przez innych małoletnich w PLACÓWCE

1. Jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez innych małoletnich na terenie ZSP 9, musi napisać **NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ** i przekazać informację wychowawcy klasy/grupy. Wzór notatki jest w **załączniku nr 6**.
2. Jeśli zgłoszenie pochodzi od małoletniego, pracownik ZSP 9 musi wysłuchać go bez świadków, sporządzić notatkę służbową (**zał. nr 6**) i powiadomić wychowawcę/ów klas/grup.
3. Wychowawca informuje pedagoga/psychologa o zaistniałej sytuacji oraz planowanych działaniach.
4. Pedagog/psycholog opracowuje **PLAN POMOCY MAŁOLETNIEMU** (**załącznik nr 13**).
5. Pedagog/psycholog monitoruje sytuację małoletniego we współpracy z wychowawcą i rodzicami/opiekunami.

§ 33

Rozmowy w Sprawie Krzywdzenia w PLACÓWCE

W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innych małoletnich na terenie ZSP 9 (np. na zajęciach), należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym i jego rodzicami, a także z małoletnim krzywdzonym i jego rodzicami. Ustalenia są spisywane na **KARCIE INTERWENCJI** (**zał. nr 7**). Oddzielne karty są zakładane dla małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego.

§ 34

Jednorazowa krzywda dotkliwa w skutkach w ZSP 9

1. Jeśli małoletni doświadcza jednorazowej i jednocześnie dotkliwej krzywdy, w szczególności o charakterze przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej, Dyrektor składa wnioski do sądu rodzinnego o wszczęcie postępowania w sprawie o demoralizację (w przypadku, gdy sprawcą jest małoletni w wieku co najmniej 10 lat).
2. W przypadku sytuacji jednorazowej krzywdy, niezależnie od skutków gdy sprawcą jest osoba poniżej 10 roku życia stosuje się postępowanie wskazane w § 5, traktując ten incydent jako symptom krzywdzenia małoletniego sprawcy.
3. W przypadku sytuacji jednorazowej krzywdy, ale bez dotkliwych skutków, stosuje się postępowanie wskazane w §5.

§ 35

Zapewnienie Bezpieczeństwa małoletniego

1. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie sam nie jest krzywdzony przez inne osoby. W przypadku potwierdzenia, należy zastosować odpowiednią procedurę.

§ 36

Rozmowy poza ZSP 9

1. Jeśli małoletni krzywdzący nie uczęszcza do ZSP 9, dyrektor organizuje rozmowy z małoletnim krzywdzonym, innymi świadkami i rodzicami małoletniego krzywdzonego. Informuje ich o dostępnych formach wsparcia.

§ 37

Małoletni podejrzany o Przepięstwo

1. Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie ma 13-17 lat i jego zachowanie jest czynem karalnym, należy poinformować sąd rodzinny o możliwości popełnienia przestępstwa przez nieletniego.

§ 38

Małoletni Podejrzany o Przepięstwo po 17 roku życia

1. Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie ma powyżej 17 lat i jego zachowanie stanowi przestęstwo, należy poinformować miejscową jednostkę prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez nieletniego.

IX. Zasady ochrony wizerunku małoletniego

---

§ 39

Ochrona Danych Osobowych małoletnich w Placówce

1. ZSP 9 dba o to, aby chronić dane osobowe małoletnich zgodnie z prawem. W kwestiach związanych z wizerunkiem małoletnich, ZSP 9 postępuje odpowiedzialnie i ostrożnie, dbając o to, jak są utrwalane, przetwarzane, używane i publikowane zdjęcia małoletnich.
2. Szanując prawo małoletniego do prywatności i ochrony swoich rzeczy osobistych, ZSP 9 gwarantuje ochronę wizerunku każdego małoletniego.
3. Zasady dotyczące ochrony wizerunku małoletniego w Placówce są szczegółowo opisane w **Załączniku nr 10** do niniejszych Standardów.
4. Gdy zaplanowane działania nie przyniosą efektu należy uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty”. Osobą odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” jest Pedagog/Psycholog wraz z Dyrektorem.

X. Procedura postępowania wobec Dziecka, które stało się ofiarą czynu karalnego

---

1. Jeżeli zachodzi potrzeba należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wezwać pogotowie.
2. Niezwłocznie powiadomić o fakcie Dyrektora Szkoły.
3. Powiadomić Rodziców Dziecka.
4. Osoba będąca świadkiem zdarzenia powinna zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).
5. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
6. Zapewnienie wsparcia emocjonalnego osobie poszkodowanej.

W przypadku znalezienia na terenie Szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie Szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać Policję - tel. 997 lub 112.

XI. Ważne telefony i adresy

- Młodzieżowy Telefon Zaufania - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- Fundacja Feminoteka - Telefon przeciwwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
- Centrum Praw Kobiet – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej Dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- Anonimowa Policijna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc” – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);

XII. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

Odpowiedzialność za Politykę Ochrony Małoletnich

1. O ochronę małoletnich w ZSP 9 dba Dyrektor, który jest odpowiedzialny za:
  - a) Przygotowanie pracowników do przestrzegania zasad Standardów poprzez organizację wewnętrznych szkoleń, na które pracownicy uczestniczą i potwierdzają swoje uczestnictwo.
  - b) Monitorowanie realizacji Standardów.
  - c) Reagowanie na sygnały naruszeń Standardów.
  - d) Prowadzenie Rejestru Zgłoszeń na podstawie Kart Interwencji.

e) Proponowanie zmian w Standardach.

2. Dyrektor współpracuje w ww. zakresie z Osobą Godną Zaufania oraz Osobą odpowiedzialną za Standardy.
3. Osoba odpowiedzialna za Standardy przeprowadza ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów raz na 12 miesięcy wśród wybranych pracowników, rodziców i małoletnich ZSP 9. Wzór ankiety to **Załącznik nr 11**.
4. W ankiecie pracownicy, rodzice i w razie możliwości małoletni powyżej 10 roku życia mogą zgłaszać zmiany w Standardach oraz naruszenia Standardów w ZSP 9.
5. Osoba odpowiedzialna za Standardy opracowuje wypełnione ankiety pracowników i tworzy Sprawozdanie z monitoringu, przekazując je Dyrektorowi.
6. Dyrektor wprowadza niezbędne zmiany do Standardów i informuje o nich pracowników, małoletnich i rodziców.

§ 54

Konsultacje w Ramach Monitoringu

1. W trakcie monitoringu zasad i praktyk ochrony małoletnich Dyrektor, Osoba Godna Zaufania konsultują się z rodzicami małoletnich podczas spotkań Dyrektora z Radą Rodziców, zebrań grupowych z rodzicami, przy użyciu ankiet skierowanych do rodziców oraz rozmów pedagoga/psychologa z rodzicami.
2. W trakcie monitoringu stosowania Standardów dyrektor, Osoba Godna Zaufania konsultują się z małoletnimi podczas spotkań z przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego.

XIII. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

---

W każdym z powyższych przypadków zakładana jest Karta interwencji. **Kartę Interwencji** zakłada i prowadzi wychowawca lub osoba, której dziecko zgłosiło przemoc. Kartę oraz inne dokumenty zgromadzone w danej sprawie załącza się do dokumentacji osobowej dziecka.

Zasady i okres przechowywania dokumentów dzieci określa Polityka ochrony danych osobowych obowiązująca w Zespole.

XII. Zasady udostępniania Standardów Ochrony Małoletnich

Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich następuje w sposób dostępny dla pracowników, w szczególności poprzez umieszczenie Standardów w bibliotece szkolnej, gabinecie psychologa i pedagoga oraz na stronie internetowej Szkoły/Przedszkola, w tym w pokojach nauczycielskich oraz poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną, w tym przez dziennik elektroniczny.

Rodzice/opiekunowie dzieci zostają poinformowani o Standardach Ochrony Małoletnich poprzez dziennik elektroniczny oraz poprzez zamieszczenie dokumentu na stronie internetowej Szkoły, Przedszkola.

Dzieci zostają poinformowane o wejściu w życie Standardów Ochrony Małoletnich przez wychowawcę oraz poprzez umieszczenie Standardów na tablicy ogłoszeń dla dzieci. Dla dzieci zostaje ogłoszona skrócona wersja Standardów zawierająca istotne informacje dla małoletnich. Dzieci w oddziale przedszkolnym zostają poinformowani o zasadach panujących w przedszkolu podczas zajęć z wychowawcą grupy. Nauczyciele w rocznym planie pracy Szkoły/Przedszkola planują zajęcia z dziećmi poświęcone przemocy, krzywdzeniu, bezpieczeństwie, numerach alarmowych itp.

Załącznik nr 1 CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Choć dziecko nigdy nie jest winne doznawanej krzywdy, uznaje się, że niektóre jego cechy, związane np. ze stanem zdrowia, poziomem rozwoju, funkcjonowaniem czy pozycją w rodzinie, mogą bardziej narażać je na doświadczanie przemocy.

Wyodrębnia się trzy grupy czynników ryzyka, które mogą wskazywać na zagrożenie pojawienia się przemocy:

I. CZYNNIKI ZWIĄZANE Z DZIECKIEM

Czynniki ryzyka	Opis
przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, poród z ciąży bliźniaczej lub mnogiej, krótkie przerwy pomiędzy kolejnymi porodami	Początek życia dziecka, okoliczności jego narodzin, takie jak: przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, narodziny z ciąży mnogiej oraz krótka przerwa pomiędzy kolejnymi porodami, mogą być czynnikami ryzyka krzywdzenia. Wszystkie te sytuacje stanowią ogromne obciążenie psychiczne i fizyczne dla rodziców.
długotrwały płacz	Nadmierna płaczliwość dziecka z kolei budzi bezradność, poczucie winy rodzica; stany te mogą zamienić się w złość, bezsilność, a w konsekwencji wywołać agresję wobec dziecka czy jego odrzucenie.
wiek dziecka	Czynnikiem ryzyka krzywdzenia może być także określony wiek dziecka. W rozwoju dziecka występują tzw. okresy krytyczne, w których jest większe prawdopodobieństwo pojawienia się pewnych rodzajów krzywdzenia. Najmłodsze dzieci (do 3 r.ż.) są bardziej zależne od opiekunów i spędzają z nimi więcej czasu. Dzieci w tym wieku mają mniejszą zdolność dostosowania się do oczekiwań rodziców, a także słabiej panują nad emocjami. To sprawia, że ryzyko doznawania przez nie przemocy fizycznej i psychicznej jest większe. Badania wskazują także, że w okresie od osiągnięcia 8 r.ż. przez cały czas dojrzewania dziecko jest bardziej narażone na ryzyko wykorzystywania seksualnego.

<p>przewlekłe choroby, niepełnosprawność intelektualna, niepełnosprawność ruchowa</p>	<p>Okolicznością zwiększającą prawdopodobieństwo krzywdzenia jest niepełnosprawność intelektualna dziecka, mocno powiązana z ryzykiem wystąpienia przemocy oraz wykorzystania seksualnego. Również przewlekłe choroby somatyczne oraz niepełnosprawność ruchowa skutkują dużą, a także trwałą zmianą życia całej rodziny. Bez odpowiedniego wsparcia taka rodzina jest istotnie narażona na wystąpienie krzywdzenia, mogącego przybrać formę jawnego odrzucenia dziecka, biernego zaniedbywania lub czynnych form przemocy, związanych z rozładowywaniem frustracji.</p> <p>W sytuacji niepełnosprawności lub choroby dziecka może dojść również do przemocy psychicznej, która niekiedy wynika ze stawiania dziecku wymagań, jakim nie jest ono w stanie sprostać.</p>
<p>choroby psychiczne</p>	<p>Kolejnym czynnikiem ryzyka są choroby psychiczne dziecka. Wystąpienie u dziecka zaburzeń psychicznych wiąże się z wysokim poziomem stresu i lęku w rodzinie. Łatwo wtedy o eskalację trudnych zachowań pozostałych domowników, np. agresji i przemocy – zarówno fizycznej, jak i słownej.</p>

II. CZYNNIKI RODZINNE, (czyli cechy charakteryzujące funkcjonowanie rodziny oraz cechy poszczególnych jej członków).

Czynniki ryzyka	Opis
<p>nieobecność rodziców</p>	<p>Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dziecka wiąże się z jego opuszczeniem przez jedno lub oboje rodziców. Nieobecność rodziców – fizyczna bądź psychiczna – jest czynnikiem ryzyka krzywdzenia dzieci, bez względu na ich wiek. Czynnikiem ten zwiększa prawdopodobieństwo zaniedbania fizycznego i emocjonalnego. Konsekwencją tego jest szukanie przez dziecko bliskości i akceptacji u osób obcych, które także mogą być potencjalnymi sprawcami krzywdzenia</p>

<p>autorytarny styl rodzicielstwa</p> <p>doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie,</p> <p>kondycja psychiczna rodziców.</p>	<p>Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy wobec dziecka związane jest także z tzw. autorytarnym stylem rodzicielstwa, który wynika m.in. z historii życia rodzica, cech jego osobowości oraz kondycji psychicznej. Doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie lub bycie jej świadkiem oraz brak odczuwania bliskości z własnymi rodzicami znacząco zwiększają prawdopodobieństwo powielania podobnych zachowań wobec dzieci i wejście w rolę sprawcy.</p>
<p>uzależnienia,</p> <p>inne zaburzenia psychiczne rodzica,</p> <p>konflikty,</p> <p>kryzysy.</p>	<p>Uzależnienia i inne zaburzenia psychiczne rodzica są przyczyną większego ryzyka doświadczenia przez dziecko przemocy. Agresji w rodzinie sprzyjają też konflikty i kryzysy.</p>
<p>samotne rodzicielstwo,</p> <p>obecność niespokrewnionych osób dorosłych w rodzinie.</p>	<p>Do czynników ryzyka krzywdzenia zaliczane jest także samotne rodzicielstwo, będące dla wielu osób sporym wyzwaniem. Ograniczona ilość czasu, który rodzic może poświęcić dziecku, jest przyczyną trudności w budowaniu bliskiej relacji z dzieckiem. Dodatkowo, niestabilna sytuacja rodzinna: brak wsparcia, obecność niespokrewnionych z dzieckiem osób, mogą powodować ryzyko wystąpienia odrzucenia i agresji lub nieprawidłowych relacji.</p>
<p>rodzina zastępcza,</p> <p>rodzina adopcyjna.</p>	<p>Istotnym czynnikiem ryzyka jest obecność dziecka w nieprzygotowanej wychowawczo i merytorycznie rodzinie zastępczej czy adopcyjnej. Rodzice przyjmujący dzieci pod swoją opiekę bywają niegotowi do tego, aby radzić sobie z bardzo trudnymi emocjami skrzywdzonego wcześniej dziecka. Odrzucenie, skrajna przemoc, których dziecko mogło doświadczyć, wpływają na jego zachowanie oraz funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Porzucone dzieci postrzegają siebie jako niegodne miłości, mało ważne i zasługujące na karę. Swoim zachowaniem często prowokują do odrzucenia czy ukarania, by utwierdzić się w przekonaniach. Kary reaktywują wcześniejsze traumy dziecka i dezorganizują jego zachowanie, względem którego rodzice są bezradni.</p>

III. CZYNNIKI ZWIĄZANE ZE ŚRODOWISKIEM SPOŁECZNYM:

Czynniki ryzyka	Opis
izolacja społeczna.	Do tej grupy zalicza się głównie izolację społeczną, rozumianą jako ubogie kontakty rodziców z innymi osobami lub grupami oraz zamknięcie na relacje pozarodzinne. Sytuacja taka może sprzyjać rozwojowi przemocy, a także większej kontroli sprawcy nad swoimi ofiarami oraz ograniczać szanse na jej ujawnienie i udzielenie pomocy.
ubóstwo w najbliższym otoczeniu rodziny.	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dzieci niosą też: ograniczenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych i zdrowotnych, złe warunki mieszkaniowe czy skrajne ubóstwo. Takim sytuacjom często towarzyszy stres rodziców, którzy muszą zapewnić przetrwanie sobie i dziecku
przemoc i patologia.	Czynnikiem ryzyka krzywdzenia dziecka są także przemoc i patologia społeczna występujące w najbliższym środowisku zamieszkania.

Załącznik nr 2 SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

Przemoc domowa to świadome działania lub zaniechania, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy. Może to obejmować narażenie na niebezpieczeństwo, naruszenie godności, szkody w zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także ograniczanie dostępu do środków finansowych. Przemoc domowa przyjmuje różne formy, takie jak fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna i cyberprzemoc.

Badania wykazują, że rzadko występuje tylko jeden rodzaj przemocy, a różne formy przenikają się wzajemnie, wywołując podobne skutki. Nauczyciele i pracownicy oświaty powinni być czujni na symptomy krzywdzenia dzieci, zwracając uwagę na zmiany w zachowaniu, które mogą być raptowne lub stopniowe.

Symptomy krzywdzenia dzieci można podzielić na kilka kategorii:

1. **Symptomy fizyczne:** ślady na ciele dziecka, siniaki, otarcia, złamania, odparzenia, ślady duszenia.
2. **Symptomy emocjonalne:** trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji, negatywny obraz siebie, przygnębienie, strach, agresja.
3. **Symptomy poznawcze:** trudności w nauce, problemy z koncentracją i pamięcią, trudności w rozwiązywaniu problemów.
4. **Symptomy behawioralne:** problemy z podporządkowaniem się regułom, wycofanie, nieufność, agresywne zachowania.
5. **Objawy molestowania seksualnego:** ból, zaburzenia układu pokarmowego, migreny, reakcje psychiczne, wycofanie, poczucie wstydu.

Ważne jest, aby nauczyciele byli wrażliwi na zmiany w zachowaniu uczniów/dzieci, obserwowali je uważnie i reagowali w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

Załącznik nr 3 ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI PRACOWNIKA Z DZIECKIEM

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.

Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z **małoletnim** zachowuj cierpliwości i szacunek,
2. Słuchaj uważnie **małoletniego** i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do **WIEKU I SYTUACJI**,
3. **W komunikacji z małoletnim staraj się, by Twoja twarz była na poziomie twarzy dziecka**,
4. Zapewnij **małoletnich**, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (zgodnie ze Standardami) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy,
5. Doceniaj i szanuj wkład **małoletnich** w podejmowanie działań i traktuj je równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
6. Nie faworyzuj, a przynajmniej unikaj faworyzowania,
7. Szanuj **prawo małoletniego do prywatności**, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to (np. aby chronić dziecko, ucznia odstępujesz od zasady poufności),
8. Podejmując decyzje dotyczące **małoletniego** poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania,
9. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z **małoletnim** – sprawdzaj czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne,
10. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich,
11. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wycuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego,
2. Nie wolno Ci krzyczyć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich,
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego,
4. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne/nawiązujące do seksu żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale zachowaj godność osób zainteresowanych,
5. Nie wolno Ci utrwać wizerunek małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych,
(Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie, gdy wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół większej całości takiej jak zgromadzenie, impreza itd. [zgodnie z art. 81 ust 2 pkt 2 ustawy Prawo autorskie].
6. Nie wolno Ci **zapraszać małoletnich** do swojego prywatnego domu/mieszkania ani **spotykać się** z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt,
7. Nie wolno Ci **kontaktować się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji** i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy),
8. Nie wolno Ci proponować **małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, jak również używać ich w ich obecności,
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji
10. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) **zachowuj poufność** wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów,
11. Nie wolno Ci przyjmować **pieniędzy** ani **prezentów** od małoletnich, ani ich rodziców. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków przyjętych tradycyjnie przy tego typu okolicznościach,
12. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych,
13. Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.

Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia WIEK DZIECKA, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. **Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem**, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małego lub osoby trzecie.

Zatem można w zależności o wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy. Brak pomocy dziecku, które nie może poradzić sobie samo np. z czynnością higieniczną może stanowić naruszenie jego godności.

Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

14. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej,
15. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby),
16. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
17. Nie wolno Ci angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne,
18. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju,
19. Jeżeli będziesz **świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji** ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora.

BEZPIECZEŃSTWO ONLINE

1. Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność,
2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne dzieci powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie instytucji.

Załącznik nr 4 – ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI POMIĘDZY MAŁOLETNIAMI

Podstawowe zasady.

**W naszej PLACÓWCE nie ma zgody na przemoc!
Ani fizyczną, ani psychiczną, ani słowną ani cyberprzemoc!
Każdy z nas rozumie, że różnimy się od siebie.**

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
2. Słuchaj innych, gdy mówią.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
4. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby albo sprawiają jej przykrość, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
5. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma interakcji Ci nie odpowiada.
6. **Jeśli pojawi się między Tobą a kolegą/koleżanką, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA - przykład 5 kroków:**
  - Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy.
  - Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz. (komunikaty JA).
  - Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.
  - Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć.
  - Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.
7. **Jeśli nie uda się Nam rozwiązać konfliktu, pamiętamy, że zawsze możemy zwrócić się o pomoc do wychowawcy.**
8. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek.
9. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj.
10. Szanuj **prawo innych do prywatności**, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości.
11. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.

Zachowania NEGATYWNE

-
1. Nie wolno Ci krzyknąć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy
  2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści, wulgaryzmów ani tzw. hejtu
  3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej
  4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody
  5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
  6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody.
  7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób.
  8. Nie wolno Ci spożywać **alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji** ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.
  9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę.
-

Załącznik nr 5 OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O NIEKARALNOŚCI

.....

(Miejscowość, data)

Ja, ... PESEL ..... oświadczam, że nie byłem/em skazany za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowania karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem się z zasadami ochrony Dzieci obowiązującymi w Zespole Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Poznaniu i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....

(podpis)

Załącznik nr 6 – WZÓR NOTATKI SŁUŻBOWEJ

.....
pieczęćka szkoły

.....
Miejscowość, data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, funkcja

.....
Data zdarzenia:

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

Wnioski, ustalenia:

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....
 .....
 .....

(data i podpis)

Załącznik nr 7 WZÓR KARTY INTERWENCJI

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez	Data:	Działanie:
Spotkania z rodzicami dziecka	Data:	Opis spotkania:

Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ol style="list-style-type: none"> 1. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, 2. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, 3. inny rodzaj interwencji. Jaki? 	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji	Data:	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców	Data	Działanie:

Załącznik nr 8 WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA

Miejscowość, data .....

Sąd Rejonowy

W .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: (imię, nazwisko) .....

Dyrektor

Uczestnicy postępowania:

.....(imię i nazwisko dziecka, adres)

rodzice małoletniej:

..... (imię, nazwisko, adres)

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Działając jako dyrektor _____ na podstawie przyjętej w placówce Polityce Ochrony Dzieci przyjętej w placówce wnoszę o wgląd w sytuację małoletniej ..... i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

[opis stanu faktycznego, zaobserwowane przez pracowników symptomy krzywdzenia dziecka, dodatkowe czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka występujące w danej sytuacji], np.

Do kl. III uczęszcza małoletnia .....(imię, nazwisko). Małoletnia jest wyraźnie zaniedbana higienicznie, przychodzi do szkoły w brudnych ubraniach, jest ubrana nieadekwatnie do pór roku. W trakcie lekcji często mówi, że jest głodna, bo mama nie zdażyła przygotować obiadu.

Uczennica w rozmowie z wychowawcą (imię, nazwisko) powiedziała, że tata nie ma pracy i często jest w domu z kolegami, razem piją alkohol. Uczennica zaprzecza, aby tata czy mama stosowali przemoc fizyczną.

[opis podjętych przez placówkę działań zgodnie z Polityką Ochrony Małoletnich, opinie przygotowane przez psychologa szkolnego/wychowawcę/pedagoga]

Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, że dobro małoletniej Anny jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego zasadnym jest wgląd w sytuację rodzinną małoletniej i ewentualne wsparcie rodziców.

Osobą zajmująca się sprawą małoletniej.....(imię, nazwisko) jest psycholog szkolny .....(imię, nazwisko)

.....
podpis osoby reprezentującej instytucję

Załączniki:

1. Odpisy pisma x2

Wniosek należy złożyć do Sądu Rodzinnego i Nieletnich właściwego, że względu na miejsce faktycznego zamieszkania dziecka, nie zameldowania.

Należy zawsze podać imię, nazwisko dziecka i adres pobytu. Tylko w takim wypadku Sąd może skutecznie pomóc, m.in. poprzez wysłanie do rodziny kuratora na wywiad.

WZÓR WNIOSKU O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA

..... dnia .....

Sąd Rejonowy w .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca: *Imię i nazwisko lub nazwa instytucji*

reprezentowana przez: .....

adres do korespondencji: .....

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINNĄ DZIECKA

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego ..... (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia), zamieszkałej/go w ..... przy ul. .... i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie:

Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, że dobro małoletniego ..... jest zagrożone a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniej i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

.....
.....

(W uzasadnieniu powinny zostać uwzględnione dane osobowe dziecka oraz dane dotyczące rodziców/opiekunów dziecka. Ponadto należy zawrzeć informację na temat sytuacji w skutek, której np. popełniono przestępstwo wobec dziecka. W uzasadnieniu powinny się znaleźć także informacje dotyczące osób, które były/są świadkami zdarzeń. W końcowej części wniosku należy uwzględnić oczekiwania Państwa względem Sądu)

Mając na uwadze powyższe, wnoszę/wnosimy o podjęcie stosownych działań prawnych w celu zabezpieczenia zdrowia i życia małoletniego.

.....

(imię i nazwisko osoby składającej wniosek)

Załącznik nr 9 ZAWIADOMIENIE O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Miejscowość, data .....

Prokuratura Rejonowa
W .....

.....(imię i nazwisko)

Dyrektor

Ul.....

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Składam zawiadomienie podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniej .....(imię i nazwisko) ur. .... r. przez jej ojca .....(imię i nazwisko).

Uzasadnienie

W dniu.....psycholog szkolny.....(imię, nazwisko) zgłosiła dyrekcji podejrzenie popełnienia przestępstwa wobec małoletniej.....

W trakcie wykonywania przez psychologa szkolnego.....(imię, nazwisko) czynności służbowych - spotkania (należy podać daty) z małoletnią.....(imię i nazwisko -, ujawniła ona niepokojące treści dotyczące relacji z ojcem oraz zachowań o charakterze seksualnym ojca wobec niej.

Ponadto podczas uczestnictwa w zajęciach szkolnych małoletnia prezentuje zachowania o charakterze seksualnym wobec siebie i kolegów, które mogą wskazywać na prawdopodobieństwo nadużycia seksualnego.

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniej wnoszę o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w tej sprawie.

Osobą zajmująca się sprawą małoletniej.....(imię, nazwisko) jest psycholog szkolny .....(imię, nazwisko)

.....

(podpis osoby uprawnionej do reprezentacji instytucji)

Załączniki:

1. Odpisy pisma

Uwagi:

1. Nie jest konieczne wskazywanie nazwy przestępstwa, które zostało popełnione. Jeżeli jednak mamy informacje dotycząca tożsamości ewentualnego sprawcy należy ją podać.

2. *Należy zamieścić w uzasadnieniu krótki, precyzyjny i logiczny opis sytuacji, która miała miejsce. Opis powinien być zgodny z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo, w jaki sposób zostało ujawnione w szkole, kto ma o nim informacje).*
3. *Jeżeli instytucja posiada dowody w postaci dokumentu na temat zdarzenia np.: notatki służbowe pracowników, pielęgniarki, można dołączyć je do zawiadomienia*

Załącznik nr 10 ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA

---

1. Zgoda na Utrwalanie Wizerunku:
  - ZSP nr 9, zbiera pisemne zgody rodziców/opiekunów prawnych na wykonywanie i publikowanie zdjęć naszych uczniów i wychowanków.

- Wyjaśniamy cel użycia zdjęć/nagrań, zasady przechowywania i potencjalne ryzyko związane z publikacją online.
- 2. Ograniczenia w Publikacji:
  - Unikamy identyfikujących informacji na zdjęciach/nagraniach, używając tylko imienia dziecka.
  - Zdjęcia/nagrania powinny przedstawiać dzieci ubrane i w pozytywnych sytuacjach.
  -
- 3. Rejestracja Działań Mediów:
  - Wszelkie pytania lub prośby mediów o rejestrowanie wydarzeń zgłaszają się wcześniej, uzyskując zgodę dyrekcji i rodziców.
  - Przedstawiciele mediów nie mają dostępu do dzieci bez nadzoru i zawsze noszą identyfikatory.
- 4. Niewłaściwe Użycie Zdjęć/Nagrań:
  - Wszelkie sytuacje niewłaściwego użycia wizerunków dzieci są rejestrowane i zgłaszane dyrekcji zgodnie z regulacjami wewnętrznymi.
- 5. Rejestracja Wydarzeń przez Osoby Trzecie:
  - Na terenie wszystkich placówek ZSP9 obowiązuje zakaz fotografowania i filmowania uczniów i wychowanków przez osoby trzecie.
- 6. Brak Zgody na Rejestrację:
  - Jeśli rodzice nie wyrazili zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka, szanujemy ich decyzję.
- 7. Bezpieczeństwo Przechowywania:
  - Materiały z wizerunkiem dzieci przechowujemy zgodnie z przepisami prawa w zamkniętych i zabezpieczonych przestrzeniach.

Te zasady mają na celu zapewnić bezpieczeństwo i szanować prywatność dzieci oraz ich rodzin.

Pytania ankietowe	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy znasz treść dokumentu <i>Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem</i> ?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w <i>Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> przez innego pracownika?		
a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? <i>(odpowieź opisowa)</i>		
b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? <i>(odpowieź opisowa)</i>		
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące <i>Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem</i> ? <i>(odpowieź opisowa)</i>		

Załącznik nr 12 - ROZPOZNAWANIE PRZEMOCY WOBEC DZIECKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

Zwracając uwagę na symptomy występujące u Dziecka z chorobą przewlekłą, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą zmagają się Dziecko. Należy zaznaczyć, że Dziecko to – odczuwa zmiany w samopoczuciu oraz boryka się z zarówno z własnym odbiorem sytuacji, jak i reakcją innych osób. Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec Dziecka przewlekłe niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą jest zadaniem skomplikowanym, i to z wielu powodów.

- Świadkowie – W wielu sytuacjach ze względów środowiskowych świadkowie mogą mieć kłopot z dostępem do Dziecka, a rodzice i opiekunowie, jeśli nawet stosują przemoc wobec niego, nadal pozostają najważniejszymi i często jedynymi opiekunami;
- Ślady - Rozpoznanie śladów bywa skomplikowane na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia;
- Niektóre zaburzenia psychiczne i choroby somatyczne mogą dawać podobne objawy, dlatego też mogą stanowić trudność w rozpoznaniu symptomów doświadczania przemocy przez Dziecko z niepełnosprawnością lub chorobą. Ważna jest analiza, z czego wynikają opiekuna niepokojące zachowania.
- Problemy w komunikacji - Dzieci niepełnosprawne lub chore przewlekłe czasami posiadają specyficzne ograniczenia w komunikacji z drugim człowiekiem, w praktyce powodujące utrudnienie lub uniemożliwienie zrozumienia ich wypowiedzi czy myśli. W takich sytuacjach należy używać dostosowanych do stopnia niepełnosprawności Dziecka metod porozumiewania się, np. wspomagających i alternatywnych metod komunikacji AAC.

Ujawnienie przemocy przez Dziecko jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji ze sprawcą przemocy, wymaga bowiem odwagi i determinacji.. W takiej sytuacji zupełnie normalną reakcją emocjonalną Dziecka jest strach lub lęk przed ujawnieniem doświadczenia. Dziecko pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy Dzieci z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, Dziecko musi pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Musi także zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy, powodując na przykład wściekłość sprawcy i eskalację zachowań przemocowych wobec Dziecka.

WAŻNE!

- Dziecko, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach;
- Dziecku towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny;
- Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem Dziecka od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk;
- Zniekształcenia w sposobie myślenia Dziecka – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Źródło: Katarzyna Fenik-Gaberle, Renata Kałucka, Dziecka niepełnosprawne oraz chore przewlekłe a przemoc w rodzinie. Rozpoznanie. Scenariusz szkolenia dla pracowników oświaty. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2019 r.

Załącznik nr 13 – PLAN POMOCY DZIECKU

PLAN POMOCY DZIECKU

Dane dziecka:

Imię i nazwisko: .....

Klasa/grupa: .....

Rok szkolny: .....

Wychowawca:

Imię i nazwisko: .....

Plan opracowany na okres od ..... do .....

Obszar obejmowany wsparciem	
Cele Rozpoznanie potrzeb małego	
Sposoby wsparcia	

Formy pomocy jednostki (jeśli takie zostaną ustalone)	
Działania dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu	
Zakres współdziałania jednostki oświatowej z innymi podmiotami (w zależności od potrzeb)	

.....

(podpis osób/osoby przygotowującej plan)

.....

(podpis dyrektora)

Załącznik nr 14 do Procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne w Przedszkolu/ Szkole

---

Poznań, dnia .....

Wyrażam zgodę na zastosowanie przytrzymania/holdingu wobec mojego dziecka

.....
.....

(imię i nazwisko dziecka)

„Procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne w Poznaniu w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań agresywnych zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwa jego samego, innych dzieci lub nauczycieli/pracowników przedszkola/szkoły.

1. Polecenie ustne powtórzone w razie potrzeby.
2. Próba podjęcia wykonania prośby razem z dzieckiem (bycie blisko, wzięcie dziecka za rękę).
3. Odsunięcie/wyciszenie dziecka w sytuacji problemowej - prośba, by dziecko chwilę odpoczęło na krzeselku, bądź wyprowadzenie z sali i pozostanie poza grupą pod opieką dorosłego do czasu, gdy dziecko się uspokoi.
4. Przytrzymanie dziecka np. za rękę.
5. Holding - trzymanie dziecka w uścisku, całkowite zabezpieczenie osób znajdujących się wokół przed kopnięciem czy biciem przez dziecko.

(podpis rodziców/prawnych opiekunów)